

literară), specifică graiurilor ruse meridionale: /xólod/ «frig» ∞ /γólod/ «foame», «foamete». În finală absolută și înainte de o consoană surdă fonemul /γ/ se comportă ca și celelalte foneme consonantice sonore cu partener fonologic surd: kóxt'i «ghiere» (/kóγt'i/), stox «stog» (/stox/) etc. Cf. și caietul elevei A.M. din clasa a IV-a: *mox* (i.l.d. *moz*).

În împrumuturile din română *g* se realizează fie ca momentană, fie ca fricativă: *glaspa'ír*, dar și *γlaspa'ír* «glaspa'ír». Momentana *g* am notat-o în: *gára* «gară», *cygár* «țigară», *u_munt'en'égru* «în Muntenegru» și în alte câteva cazuri.

§ 31. La sfârșit de silabă /v/ se realizează ca *u*: *kóu'syk* «căuș» (/kóv'sik/), *xl'ey* «cocină» (/xl'ev/).

Înainte unei vocale neanterioare accentuate /v/ se poate realiza nu numai ca *v*, ci și ca *w* (fricativă bilabială foarte apropiată acustic de *u*): *vó'sy*, dar și *wó'sy* «păduchi» (la nom. sg. /vošá/), *wos* «Carul mare» (/voz/), *wól'na* «lină» (/vól'na/), *sawá*, *saúá*, *savá*, «bufniță» (/sová/) etc.

Prepoziția /v/ «în» etc. înainte de o consoană se rostește *u*: *u_íarú* «în ripă» (/v jarú/), *dv'é'r'i u_xátu* «așa casei» (/dv'é'r'i v xátu/) etc.

§ 32. Graiul cunoaște labiodentală surdă /f/, de ex., în: *drófa* «dropie», *sara'fán* «sarafan», *furtú'na* «furtună» etc. Evident, ținând seamă de cele spuse în § 31, /f/ nu este corelativ cu /v/ în cadrul corelației fonologice de sonoritate.

§ 33. Grupului etimologic *xv* aici îi corespunde nu numai *xv*, ci și *f*: *farát* «e bolnav(ă)», *fost* «coadă», *fál'ica* «se laudă». În celelalte colonii lipovenești din regiunea Suceava (Socolinți, raionul Suceava și Manolea, raionul Fălci-ceni) am constatat exclusiv *xv*. Tratamentul *f* < *xv* l-am întâlnit și în graiurile ruse din Dobrogea¹. Cf., în legătură cu aceasta, § 3 de mai sus.

§ 34. Etimol. *kt* > *xt*: *xto* «cine», *dóxtyr* «doctor», *traxt'ír* «bodegă», *na_práxt'iku* «la practică» etc. O dată am notat însă și *ki*: *pašl't g_dóktýru* «Ne-am dus la doctor». Este vorba, desigur, de influența grupului consonantic românesc *kt* din *dóctor*.

§ 35. Etimol. *č'n* > *š'n*: *par'éšn'a* «nucă» (cf. *Dal*, III, 413 *порѣшня*), *γars'ó'sn'ik* «olar» etc. Totuși, *nač'nó'i* «de noapte» (iar nu *naš'nó'i*).

§ 36. Etimol. *vn* > *mn* am notat în *róm'nz'ia pól'a* «șes». Dar, *unúk* «nepot» (iar nu *mnuk*, ca în unele graiuri convergente).

§ 37. În cuvintele care încep cu *o* și *u* se constată adesea proteza lui *v*: *vóstr'oi* «ascuțit», *vú'tka* «rață», deși am notat și *d'ík'ij'i út'i* «rațe sălbatice».

Vorbind românește, A.A. spune mereu *vom* «om», *vúámin'* «oameni».

Într-un caiet al unui elev de clasa a IV-a am găsit *вои* «el», iar în altul — *сакно* «fereastră».

§ 38. Cu totul izolat apare africata dentală sonoră *q*, în *qop* «cioc», cf. ucr. *q'ob*, ortogr. *дзюб*, vezi *Hrincenko*, I, 379, și africata prepalatală sonoră *ǵ'*, în *ǵ'm'él'* «bondar», cf. *Dal*, IV, 641, *шмель* și ucr. *джмель*, v. *Hrincenko*, I, 376 (etimol. *č'* a trecut la *ǵ'*, prin asimilare regresivă); cf. sl. c. **kьmel'ь* > **č'emel'ь*².

Alte particularități fonetice ale graiului rus de la Climăuți pot fi observate în textele și glosarul anexat.

¹ Vezi comunicarea noastră *Об исследовании русских говоров Добруджской области*, publicată în «Culegere de studii» (nr. 2), București, 1961, p. 223, pct. 7.

² N. M. Šanski, V. V. Ivanov, T. V. Šanskaua, *Краткий этимологический словарь русского языка*, Moscova, 1961, p. 382.